

NOAH
Osterhausgt 12
0183 Oslo

Deres ref:
Vår ref: 2007/45740
Dato: 17.08.2007
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

OMPLASSERINGSVIRKSOMHET OG MATTILSYNETS ROLLE

Vi viser til brevet som NOAH og åtte andre organisasjoner sendte til Mattilsynet den 4. august 2007. I brevet rettes det kritikk mot Mattilsynets forvaltning av dyrevernregelverket overfor de som driver med omplassering av dyr.

Vi har vurdert kritikken og vil i det følgende kommentere påstandene og synspunktene i brevet.

1. **Mattilsynet er ikke motstander av forsvarlig omplasseringsvirksomhet.**

Mattilsynet støtter gode, private tiltak for bedre dyrevelferd. Mange dyr får et bedre liv gjennom organisert omplasseringsvirksomhet.

Regelverket om dyrevelferd og dyrehelse gjelder selvsagt også for de som driver med omplassering av dyr. Mattilsynet fører tilsyn med slik virksomhet på samme måte som med andre dyrehold.

Vi har dessverre sett flere eksempler på at omplasseringsvirksomhet ikke drives i samsvar med regelverket. Det er meget betenkelig og paradoksalt dersom personer som arbeider for å bedre dyrs velferd, ikke selv overholder regelverket om dyrevelferd og dyrehelse eller retter seg etter Mattilsynets vedtak.

2. **Oppstalling av dyr for omplassering er regulert av dyrepensjonatforskriften.**

Dyrevernloven § 16 første ledd forbyr "dyrepensjonat o.l. utan løyve." § 30 gir hjemmel til å fastsette forskrift om slik virksomhet.

Virksomheter som tar imot og oppstaller et større antall eierløse eller forvillede dyr midlertidig, innebærer en særlig dyrevernmessig og dyrehelsemessig risiko. Manglende tilknytning til dyrene kan gi mindre følelse av omsorg for det enkelte dyr. Mottakene ønsker ofte å ta imot flest mulig dyr. Det kan utsette dyrene for ekstra stress, dårlige fysiske forhold og redusert velferd. Eierløse dyr har ukjent smittestatus og ofte redusert helse. Virusinfeksjoner og parasitter er vanlig. Sammen med stor dyretetthet øker derfor sannsynligheten for å spre infeksjoner og parasitter. Dyrehelse er en viktig del av dyrevelferden. Begge former for risiko gjelder selv om virksomheten ikke blir drevet for å tjene penger.

Hvorvidt virksomheten er økonomisk motivert, er ikke avgjørende for om den skal regnes som et dyrepensjonat. Verken loven eller forskriften nevner økonomisk motivering som et vilkår for at en

virksomhet skal regnes som dyrepensjonat. § 30 første ledd nummer 4 presiserer at handel og utleie er næring, men ikke at dyrepensjonat er næring.

Lovforarbeidene omtaler dyrepensjonat som næringsvirksomhet. Dette skyldes nok at organisert omplasseringsvirksomhet ikke var så aktuelt da forarbeidene ble skrevet. Fokuset på næring kan ikke utelukke at også ideell virksomhet må regnes som dyrepensjonat med samme krav til forsvarlig drift.

Det er ikke tvil om at mottak for oppstalling og omplassering av dyr er omfattet av dyrepensjonatforskriften. Dette er korrekt presisert i forskriften § 1. Vi ser ikke behov for å få dette ytterligere presisert fra Lovavdelingen i Justisdepartementet.

Dyrepensjonatforskriften krever ikke at dyr skal holdes i bur. Men dersom man bruker bur, skal burene oppfylle kravene i § 5.

Vi er forundret over at de involverte dyrevernerorganisasjonene legger så stor vekt på å få fritak fra forskriftsmessige krav som er satt for å ivareta god dyrevelferd og dyrehelse.

3. Mattilsynet arbeider systematisk for å unngå saksbehandlingsfeil.

Mattilsynets tilsyn skal skje i samsvar med saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven. Dette gjelder hele Mattilsynets forvaltningsområde og selvsagt også tilsyn med mottak som oppstaller og omplasserer eierløse dyr. Mattilsynet arbeider systematisk for unngå saksbehandlingsfeil, blant annet ved å lære opp sine ansatte og utarbeide retningslinjer i forvaltningsrett.

Virksomhetene har rett til å klage til regionkontorene på distriktskontorenes framgangsmåte i forbindelse med tilsyn og øvrig saksbehandling, jf. forvaltningsloven §§ 15 og 28.

4. Ideologi er ingen unnskyldning for dårlig dyrevelferd.

Ifølge brevet finner dere det svært betenkelig at Mattilsynet uttaler seg om hvilke dyr som bør hjelpes. Dere oppfatter dette som innblanding i ideologiske spørsmål.

I forbindelse med tilsyn gjør Mattilsynet konkrete, veterinærfaglige vurderinger av de enkelte dyrenes tilstand og risiko for lidelse. Da kan det være at det ikke vurderes som forsvarlig å oppstalle og omplassere syke, skadde, eldre, forvillede og andre dyr som enten lider eller sannsynligvis vil lide ved (videre) oppstalling og omplassering. Mattilsynets oppfølging av slike vurderinger er håndheving av dyrevernavloven, ikke ideologisk retorikk.

Det bør være grunn til å forvente minst like god dyrevelferd i omplasseringsvirksomheter som i andre dyrehold.

Mattilsynet ønsker ikke å bruke det misvisende begrepet "villkatt". Dette vil bli presisert internt i Mattilsynet.

5. Avliving er et tiltak for å sikre dyrevelferden etter dyrevernavloven.

De som har dyr "i sin varetekt", skal sørge for avliving av dyrene "om det trengst", jf. dyrevernavloven § 5a nummer 4. Alle kan ha rett til å avlive dyr for å hjelpe det, jf. dyrevernavloven § 6 andre ledd. Videre er avliving nevnt som forvaltningsmessige tiltak i dyrevernavloven §§ 26 og 26a. Dyrevernavloven fastslår med andre ord at dyr kan og bør avlives dersom dette er nødvendig for å unngå lidelse. Mange dyrevernavnere har en ideologi som synes å innebære at dyrets liv er mer verdt enn dyrets velferd. Mattilsynet kan ikke legge en slik ideologi til grunn for sin forvaltning av dyrevernavloven.

Mattilsynet er enig i at dyr har egenverdi, men det er en realitet at mange dyr lider og vil fortsette å lide om de holdes i live. Avliving er et tiltak som kan være nødvendig for å få slutt på dyrelidelsen, ikke en straff overfor dyreeieren. Avliving bør være siste utvei ut fra en total vurdering av hva som er best for dyrets velferd og skal selvfølgelig ikke virke urimelig i forhold til saken for øvrig. Både dyrevernavmessige, dyrehelsemessige og praktiske vurderinger vil måtte legges til grunn.

6. Mattilsynet vil invitere organisasjonene til et møte om omplassering av dyr.

Vi vil gjerne diskutere dette temaet videre i et møte. Vi sender en invitasjon så snart vi har funnet et tidspunkt som passer.

Med hilsen

Torunn Knævelsrud
Seksjonssjef for dyrevern og dyrehelsepersonell

Kopi:

Landbruks- og matdepartementet
Regionkontoret for Rogaland og Agder – Nasjonalt senter for dyr og animlask mat